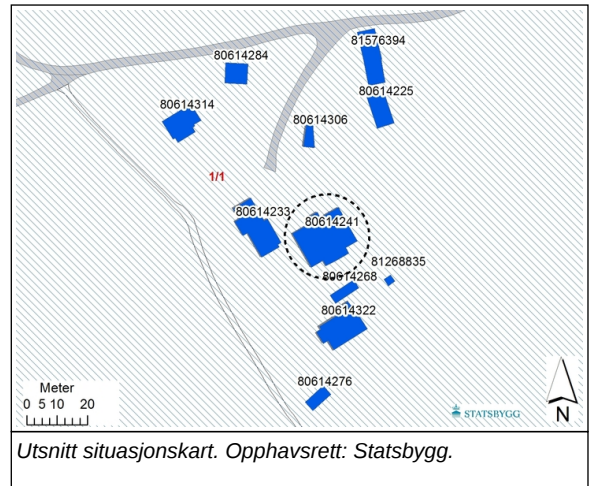

BYGNING 3705 HOVEDBYGNING - HENGSENGEN

Kompleks 1624 BYGDØ KONGSGÅRD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG ØST
GAB nr:	80614241
Gnr/bnr:	1/1
Oppført:	1848 - 1849
Byggherre:	Fagbokhandler C. A. Dybwad
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Bolig/bosetning
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: Oslo kommune - Reguleringsplan for Bygdø kongsgård og folkepark, datert 17.02.2012
Vernestatus:	Kulturmiljø fredet etter kulturminneloven §20 17.2.2012 Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6 Annet vern: Oslo kommunes "gul liste"

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Hovedbygningen på Hengsenga er oppført i 1848 i panelt tømmer i tidlig sveitserstil, med høy loftsetasje og en del senklassisistiske detaljer. Det tidligere bislaget ved nordvestre langvegg (nå værelse i søndre leilighet) nevnes første gang i 1867 og er muligens bygget til senere. Bislaget er oppført i panelt bindingsverk.

Det var opprinnelig en altan utenfor loftsetasjens ark. Den ble erstattet av nåværende veranda i to etasjer i 1884. Da ble det også bygget en altan utenfor nordre gavlvegg.

Den opprinnelige taksteinen (trolig krum, rød tegl) ble erstattet av skifer i 1898.

Innvendig ble bygningen delt i to leiligheter i 1884 og deretter delt i fire leiligheter i 1941. De fleste flater skjult av nyere kledning. I 1. etasje er trolig alt av lister og gerikter skiftet ut, mens mer av det opprinnelige er bevart i 2. etasje.

Vinduene er bygningens opprinnelige.

En fargeundersøkelse utført i 1988 konkluderte trolig med feil opprinnelig farge. Ved fornyet oppmaling bør det utføres ny undersøkelse.

Det er ekte hussopp i kjelleren og råteskader i bjelkelag over kjeller, takfot, i syllstock og bærestolpe for veranda.

Bygningen er et godt bevart eksempel på den tidlige sveitserstilen i Norge med tidstypisk form og detaljering. Innvendig er hovedstrukturen med rom inndeling og enkelte detailsjer bevart til tross for ombygginger og oppdeling av boenhetene.

I 1988 ble bygningen fargeundersøkt og deretter oppmalt med antatt opprinnelige farger. Det ble understreket at undersøkelsen var raskt utført uten stor grad av kvalitetssikring av funnene. Man hadde den gang ikke kjennskap til at verandaen var yngre enn resten av huset, dette kan ha medført feiltolkninger. Ved fornyet oppmaling bør det derfor utføres en kontrollundersøkelse.

Kilde:
Bygdø Kongsgård Boliger og driftsbygninger. Teknisk og historisk undersøkelse 2004, rapport utarbeidet av Multiconsult for Statsbygg.

Sammendrag bygningshistorie

Eiendommen Hengsenga har hatt en rekke eiere siden den ble skilt ut av hovedgården i 1782 og frem til Kong Oscar 2 kjøpte og slo den sammen med hovedgården igjen i 1883. Eiendommen ble trolig først etablert som løkkeeiendom for byfolk, og i 1867 var det gårdsdrift med 12 kyr og 5 hester på gården. Ved kongens oppkjøp i 1883 ble gårdsdriften flyttet fra Hengsenga og over til kongsgården og uthus, låve, stall og driftsbygning ble revet.

Hovedbygningen ble oppført i 1848-49 av forlagsbokhandler Dybwad. Da gårdsdriften ble nedlagt i 1883 og driftsbygningene revet ble gårdstunets fire bolighus omgjort til fem utleieenheter for sommergjester. Samtidig ble en mindre stall og priveter oppført.

Kilder:
Anden Beretning om Ladegaardsøens Hovedgård Chra. 1875, s. 14
www.norskfolkemuseum.no

Bygningshistorikk

1782	1883	Eiendommen ble skilt ut fra hovedgården i 1782. 1796 gikk den videre til kjøpmann Claus Nicolaus Scavenius. Den hadde deretter flere forskjellige eiere: Grosserer Tiedemann (fra 1836), forlagsbokhandler C.A. Dybwad (fra 1845), Ch. Bamford (fra 1873). Sistnevntes arving solgte til Oscar II i 1883.
1848		Hovedbygningen oppført.
1867	1878	To branntakster utført som tyder på visse bygningsmessige og interiørmessige forbedringer, bl.a. malte gulv, gipsrosetter og svenske kakkelovner.
1883	1884	Oscar den II kjøper eiendommen av Ch. Bamford. Gårdsdriften flyttes til hovedgården og driftsbygg på Hengsengen rives. Omkostingene dekkes av kongen.
		Boligene deles i to boliger for utleie. Den nåværende verandaen i to etasjer erstattet en tidligere altan foran loftetasjens ark.
1898		Opprinnelig takstein erstattet med skifer.
1926	1941	Det fremgår av branntakster fra 1921, 1931 og 1941 at det ikke er blitt gjort vesentlige bygningsmessige endringer.
1941	2004	Bygningen er delt i fire leiligheter.
1988		Bygningen fargeundersøkt av Riksantikvaren og deretter oppmalt med antatt opprinnelige farger. Det ble understreket at undersøkelsen var raskt utført uten stor grad av kvalitetssikring av funnene. Man hadde den gang ikke kjennskap til at verandaen var yngre enn resten av huset, dette kan ha medført feiltolkninger. Ved fornyet oppmaling bør det derfor utføres en kontrollundersøkelse.

BYGNING 3705 HOVEDBYGNING - HENGSENGEN

Kompleks 1624 BYGDØ KONGSGÅRD

Vern

Formål:	Formålet er å videreføre eksisterende kulturmiljøfredning. Kulturmiljøfredningens formål er "å sikre et unikt kulturmiljø på Bygdøy til kunnskap, opplevelse og bruk for allmennheten i dag og i framtida gjennom å ta vare på de kulturminnene, landskapstrekkene og naturverdiene som særpreger miljøet og vitner om områdets historie. Kulturminneverdiene i området er historisk knyttet til funksjonene kongelig sommerresidens, kongsgård med landbruksarealer, folkepark, friluftsområde til lands og til vanns, og museum." Sitert fra forskrift nr. 168 om fredning av Bygdøy kulturmiljø, Oslo 17.02.12.
Begrunnelse:	Bygningen ligger innenfor området omfattet av kulturmiljøfredningen på Bygdøy vedtatt 17.02.12 i henhold til kulturminneloven § 20.
Omfang:	Eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Fasade sør/øst. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade vest. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade sør. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade nord. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 3705 HOVEDBYGNING - HENGSENGEN

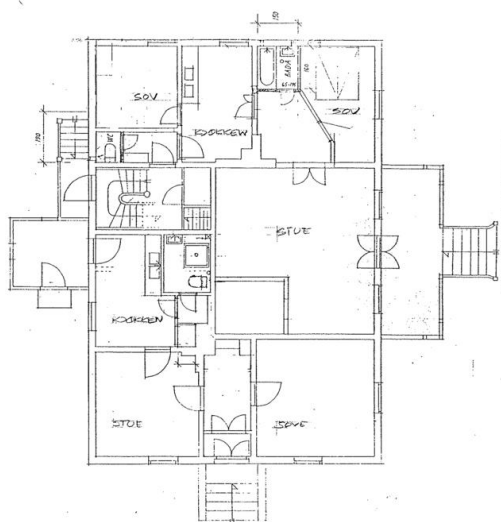
Kompleks 1624 BYGDØ KONGSGÅRD

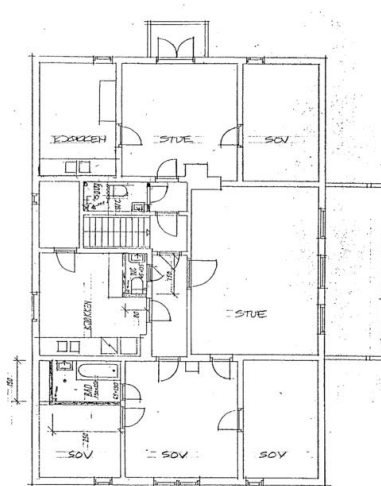
Veranda. Opphavsrett: Statsbygg.

Dør. Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning 2. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.